

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 16 decembra 2024. godine

Br. Ref.: RK 2588/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI193/24

Podnosilac

Remzi Vila

Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 85/2024, od 7. marta 2024. godine Vrhovnog suda i rešenja Ac. br. 5909/22 od 5. oktobra 2023. godine Apelacionog suda

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Bajram Ljatifi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

- Zahtev je podneo Remzi Vila, sa prebivalištem u opštini Uroševac (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost rešenja [Ac. br. 5909/22] od 5. oktobra 2023. godine Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa rešenjem [C. br. 150/2019] od 1. marta 2021. godine Osnovnog suda u Uroševcu (u daljem tekstu: Osnovni sud).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim se navodi da su podnosiocu zahteva povredena osnovna prava i slobode zagarantovana članovima 3. [Jednakost pred zakonom], 7. [Vrednosti], 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 11. septembra 2024. godine, podnosilac zahteva podneo je svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 25. septembra 2024. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR. KI193/24] imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca, a odlukom [br. KSH. KI126/24] Veće za razmatranje u sastavu sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Safet Hoxha i Radomir Laban (članovi).
7. Dana 3. oktobra 2024. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva i zatražio mu da dostavi Sudu žalbe i odluke vezane za njegov zahtev. Istog dana Sud je takođe obavestio Apelacioni sud o registraciji zahteva.
8. Dana 28. oktobra 2024. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu dodatna dokumenta.
9. Dana 26. novembra 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Iz spisa predmeta proizilazi da je dana 1. marta 2021. godine, Osnovni sud rešenjem [C. br. 150/2019] usvojio kao osnovanu tužbu podnosioca zahteva i njegove rodbine zbog ometanja poseda, protiv S.V., N.V., SV., B.V., i S.V. (u daljem tekstu: tuženi), obavezujući navedene da se uzdržavaju od ometanja pri korišćenju puta od strane podnosioca zahteva. Nakon podnošenja žalbe od strane tuženih, dana 9. septembra 2021. godine, Apelacioni sud je rešenjem [Ac. 3613/2021] vratio predmet prvostepenom sudu na ponovno razmatranje i odlučivanje, uz obrazloženje da je isto bilo praćeno bitnim povredama odredaba parničnog postupka i neutvrđivanja odlučujućih činjenica u odnosu na ometanje u korišćenju puta.

11. Dana 16. avgusta 2022. godine, Osnovni sud je rešenjem [C. br. 2021: 232038] odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva uz obrazloženje da je iz izvedenih dokaza i izjava svedoka utvrđeno da nije bilo ometanja državnine od strane tuženih zbog činjenice da šljunak na putu koji vodi ka kući podnosioca zahteva nije bio bačen s njihove strane, već od kompanije angažovane od strane opštine Elez Han za njegovo regulisanje.
12. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu protiv rešenja Osnovnog suda od 16. avgusta 2022. godine, putem koje je navodio povredu parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, kao i pogrešnu primenu materijalnog prava.
13. Dana 5. oktobra 2023. godine, Apelacioni sud je rešenjem [Ac. br. 5909/22] odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje Osnovnog suda od 16. avgusta 2022. godine, nakon što je konstatovao da se iz izjava svedoka R.K. i R.S., službenika opštine Elez Han, utvrđuje da je šljunak bacila kompanija ugovorena od strane opštine Elez Han, a ne na zahtevu tuženih.
14. Dana 23. novembra 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu protiv rešenja Apelacionog suda od 5. oktobra 2023. godine, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešnog sprovođenja materijalnog prava.
15. Dana 7. marta 2024. godine, Vrhovni sud je rešenjem [Rev br. 85/2024] odbacio kao nedozvoljenu reviziju podnosioca zahteva uz obrazloženje da revizija nije dozvoljena u sporovima u vezi sa ometanjem državnine prema stavu 4. člana 181 Zakona br. 03/L-006 o parničnom postupku (SL, broj 38., 20. septembar 2008. godine) (u daljem tekstu: ZPP).

Zahtev za povraćaj u pređašnje stanje

16. Podnosilac zahteva traži povraćaj u pređašnje stanje roka za podnošenje zahteva Sudu, kako je određeno članom 50. (Povraćaj u pređašnje stanje) Zakona.
17. Podnosilac zahteva nepodnošenje svoje ustavne žalbe u zakonskom roku obrazlaže ističući da je krajem februara 2024. godine, kada je čekao odluku Vrhovnog suda, otišao da radi u Nemačku i nije se vratio do 9. septembra 2024. godine.

Navodi podnosioca zahteva

18. Sud podseća da podnosilac zahteva navodi da je sporna odluka doneta povredom osnovnih prava i sloboda određenih članom 3. [Jednakost pred zakonom], 7. [Vrednosti], 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
19. U vezi sa navodom o povredi člana 3. [Jednakost pred zakonom] i 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava, podnosilac zahteva navodi da spornim rešenjem Apelacionog suda, isti nije pružio zaštitu njemu i njegovoj porodici, ne smatrajući postupak opštine Elez Han ometanjem državnine i ne upućujući Osnovni sud da se podnosilac zahteva obrati navedenoj opštini sa zahtevom za deblokadu puta. Po rečima podnosioca zahteva, „[...] Ni u jednoj okolnosti nijedna opština ne blokira svog stanovnika“.
20. Podnosilac zahteva takođe dodaje da je sporno rešenje Apelacionog suda u suprotnosti sa članom 7. [Vrednosti] Ustava pošto je po njegovim rečima, osim ugrožavanja slobode

kretanja, isto doneto u sudskom postupku tokom kojeg je diskriminisan i nije mu zaštićena imovina.

21. Dalje podnosilac zahteva navodi da je gore navedenim rešenjem Apelacionog suda povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagantovano članom 31. Ustava, uz obrazloženje da isti nije uzeo u obzir svedočenja koja su bila u suprotnosti sa svedočenjem svedoka R.S.

Ocena prihvatljivosti zahteva

22. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, dalje propisani Zakonom i precizirani Poslovníkom.
23. U tom smislu, Sud se najpre poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način,

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

24. Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kako se određuje Zakonom. U vezi sa tim, Sud se poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, kojima je utvrđeno:

Član 47. (Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48. (Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49. (Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4. meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

25. Sud se poziva i na pravilo 29. (Računanje vremenskih rokova) i pravilo 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika:

Pravilo 29.
(Računanje vremenskih rokova)

Vremenski roj koji je određen u Ustavu, Zakonu i Poslovniku, računa se na sledeći način:

[...]

(d) kada je rok izražen u mesecima, isti se završava istekom istog kalendarskog dana u mesecu kao i dan kada se desio događaj ili radnja za koju treba izračunati rok.

[...]

(g) izuzetno, ako rok ističe u subotu, nedelju ili na službeni praznik, on se produžava do kraja prvog radnog dana koji sledi.

Pravilo 34.
(Kriterijumi prihvatljivosti)

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(c) ako je zahtev podnet u roku od četiri (4) meseca od dana kada je odluka po poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.

26. Što se tiče ispunjenja ovih kriterijuma, Sud prvo ističe da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje Vrhovnog suda [Rev. br. 85/2024] od 7. marta 2024. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom.
27. Međutim, na osnovu člana 49. (Rokovi) Zakona, Sud u nastavku treba da oceni da li je sadašnji zahtev podnet u zakonskom roku od 4 (četiri) meseca određenim članom 49. Zakona i tačkom (c) stava 1. pravila 34. Poslovnika.
28. U tom pravcu, Sud podseća da je pravilo četvoromesečnog roka autonomno te treba da se razume i primeni na osnovu činjenica svakog pojedinačnog slučaja da bi se osiguralo efektivno vršenje pravde radi podnošenja zahteva Sudu. Sud naglašava da cilj zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, određen članom 49. Zakona i tačkom (c) stava 1. pravila 34. Poslovnika, služi pravnoj sigurnosti i obezbeđuje da se pitanja koja pokreću ustavna pitanja tretiraju u razumnom roku kao i da spreči da se vlasti i druga pogođena lica ne drže u stanju nesigurnosti na jedan duži period (vidi slučajeve Suda [KI161/23](#), podnosilac zahteva *Hedie Bylykbashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. maja 2023. godine, stav 33; [KI24/23](#), podnosilac zahteva *Sami Nuredini*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2023. godine, stav 21.; i slučaj ESLJP-a [Lekić protiv Slovenije](#), br. 10865/09, 45886/07 i 32431/08, presuda od 11. decembra 2018. godine, stav 65). Ovo pravilo, takođe, daje vreme potencijalnom podnosiocu zahteva ukoliko želi da podnese zahtev Sudu i ako da, da odluči o specifičnim argumentima koje će predstaviti, kao i o toku činjenica, pošto prolaskom

vremena postaje teško razmatranje pitanja pokrenutih od strane podnosioca zahteva (vidi, slučaj Suda [KI115/20](#), podnosilac zahteva *Muharrem Rama*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. novembra 2021. godine, stavovi 55-56; i slučaj ESLJP-a [Sabri Güneş protiv Turske](#), br. 27396/06, presuda od 29. juna 2012. godine, stavovi 52 i 55).

29. Sud podseća da rok od četiri (4) meseca počinje da teče od dana poslednje odluke u okviru procesa iscrpljivanja pravnih sredstava (vidi, slučaj suda [KI59/18](#), podnosilac *Strahinja Spasić*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. marta 2019. godine, stav 51; i slučaj ESLJP-a [Chapman protiv Belgije](#), br.39619/06, odluka od 5. marta 2013. godine, stav 34). U tom smislu Sud navodi da kada se podnosiocu zahteva prizna pravo da primi kopiju završne odluke redovnih sudova, rok od 4 (četiri) meseca počinje da teče od dana kada je odluka poslednjeg efektivnog pravnog sredstva dostavljena podnosiocu zahteva, bez obzira da li je odluka proglašena usmeno podnosiocu zahteva. Ovaj kriterijum je određen i tačkom (c) stava (1) pravila 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika, koji predviđa da se zahtev podnosi u roku od 4 (četiri) meseca od dana kada je odluka poslednjeg efektivnog pravnog sredstva dostavljena podnosiocu zahteva.
30. U tom smislu, Sud podseća na sudsku praksu ESLJP-a, koji je naglasio da se ne traži iscrpljivanje diskrecionih pravnih sredstava, ili pravnih sredstava koja nisu neposredno na raspolaganju podnosiocima zahteva i koja zavise od vršenja diskrecionog prava posrednika. Prema ESLJP-u, iscrpljivanje pravnih sredstava i period od 4 (četiri) meseca su usko povezani. Sud, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, dalje navodi da rok od 4 (četiri) meseca počinje da teče od dana kada je podnosilac zahteva primio odluku poslednjeg efektivnog pravnog sredstva (vidi, slučaj Suda [KI143/19](#), podnosilac zahteva *Agim Thaqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. januara 2020. godine, stav 42; i [KI111/22](#), podnosilac zahteva *Bechtel Enka GP.O.P.*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. januara 2023. godine, stav 44.; i slučaj ESLJP-a [Williams protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br.32567/06, odluka od 17. februara 2009. godine).
31. Sud primećuje da je u okolnostima konkretnog slučaja, postupak prema podnosiocu zahteva, vođen pred redovnim sudovima u vezi sa meritumom slučaja, završen rešenjem Apelacionog suda [Ac. br. 5909/22] od 18. maja 2023. godine. Nakon prijema poslednje navedenog, isti je 23. novembra 2023. godine, upotrebio pravno sredstvo reviziju, koje nije bilo dozvoljeno zakonom.
32. S tim u vezi, Sud ističe da je rešenjem Vrhovnog suda [Rev. br. 85/2024] od 7. marta 2024. godine, isti, na osnovu stava 4. člana 181. ZPP-a, odbacio reviziju podnosioca zahteva kao nedozvoljenu uz obrazloženje da revizija nije dozvoljena u sporovima u vezi sa ometanjem državine.
33. Sud dalje dodaje da u slučaju podnosioca zahteva, nakon prijema rešenja Apelacionog suda [Ac. br. 5909/22] od 5. oktobra 2023. godine, njega ništa nije sprečavalo da se obrati Sudu. Međutim, isti je 23. novembra 2023. godine podneo reviziju Vrhovnom sudu protiv rešenja Apelacionog suda, sredstvo koje nije bilo propisano primenjivim zakonom.
34. Shodno tome, na osnovu člana 49. Zakona i tačke (c) stava 1. pravila 34. Poslovnika, „odluka po poslednjem delotvornom pravnom sredstvu“, je rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 5909/22] od 5. oktobra 2023. koje je konačno. U tom kontekstu, Sud, dalje treba da oceni da li je podnosilac zahteva predao svoj zahtev Sudu u skladu sa članom 49. Zakona i tačkom (c) stava 1. pravila 34. Poslovnika.

35. Sud primećuje da je rešenje Apelacionog suda [Ac. br. 5909/22] doneto 5. oktobra 2023. godine, protiv kojeg je podnosilac zahteva 23. novembra 2024. godine podneo reviziju Vrhovnom sudu. Iako podnosilac zahteva nije naveo datum prijema te odluke, iz činjenica slučaja, jasno je da je između prijema gore navedenog rešenja i dana dostavljanja njegovog zahteva Sudu, 11. septembra 2024. godine, prošao vremenski period od 4 (četiri) meseca (vidi, slučaj Suda [KI293/23](#), podnosilac zahteva *Musa Shabani*, rešenje o neprihvatljivosti od 26. juna 2024. godine, stav 41).
36. U tom pravcu, Sud podseća da podnosilac zahteva traži povraćaj u pređašnje stanje i obrazlaže nepodnošenje zahteva Sudu u zakonskom roku, navodeći da je krajem februara 2024. godine, kada je čekao odluku Vrhovnog suda, otišao da radi u Nemačku i nije se vratio do 9. septembra 2024. godine. U tom aspektu, Sud se poziva na sadržinu člana 50. (Povraćaj u pređašnje stanje) Zakona koji propisuje da „*Ukoliko podnosilac nije bio u mogućnosti da podnese podnesak u predviđenom roku bez svoje krivice, Ustavni sud je dužan da, na osnovu podneska podnosioca, isti vrati u pređašnje stanje. Podnosilac je dužan da podnese podnesak o povraćaju u pređašnje stanje u roku od petnaest (15) dana, od dana kada je prestao razlog propuštanja i ujedno je dužan da obrazloži svoj zahtev. Povraćaj u pređašnje stanje nije dozvoljen ukoliko je prošla godina ili više od dana proteka roka određenog ovim zakonom*“.
37. Na osnovu sadržaja člana 50. Zakona, kako bi se usvojio zahtev za povraćaj u pređašnje stanje treba da se ispune i sledeći kumulativni uslovi: (i) podnosilac zahteva treba da dokaže da bez njegove/njene krivice nije bio u stanju da podnese zahtev u određenom roku, odnosno roku od 4 (četiri) meseca određenim članom 49. Zakona; (ii) podnosilac zahteva je dužan da podnese zahtev za povraćaj u pređašnje stanje u roku od 15. (petnaest) dana od dana otklanjana smetnje; (iii) podnosilac zahteva treba da obrazloži svoj zahtev; i (iv) nije prošla 1 (jedna) ili više godina od dana kada je istekao rok određen ovim Zakonom za podnošenje zahteva Sudu (vidi, slučaj Suda [KI163/20](#), podnosilac zahteva „*Inter Eminex*“, rešenje o neprihvatljivosti od 18. februara 2021. godine, stav 48).
38. U okolnostima konkretnog slučaja kako je gore objašnjeno, Sud primećuje da je nakon prijema rešenja Apelacionog suda [Ac. br. 5909/22] od 5. oktobra 2023. godine, podnosilac zahteva dana 23. novembra 2023. godine podneo reviziju Vrhovnom sudu. U tom pravcu, Sud primećuje da od vremena prijema rešenja Apelacionog suda pa do dostavljanja zahteva podnosioca zahteva Sudu dana 11. septembra 2024. godine, nije prošla 1 (jedna) ili više godina, i shodno tome jedan od uslova određenih u članu 50. Zakona je ispunjen. Međutim, Sud mora da oceni i da li su ispunjena ostala 3 (tri) uslova određena članom 50. Zakona, odnosno da li je podnosilac zahteva (i) dokazao da bez svoje krivice nije bio u stanju da podnese zahtev u roku određenim članom 49. Zakona; (ii) obrazložio svoj zahtev; i (iii) podneo zahtev za povraćaj u pređašnje stanje u roku od petnaest (15) dana od otklanjanja smetnje.
39. U tom kontekstu, sud podseća da podnosilac zahteva navodi da nije bio u mogućnosti da u zakonskom roku podnese svoj zahtev Sudu zbog činjenice da je krajem februara 2024. godine, vreme tokom kojeg je čekao odluku Vrhovnog suda, isti otišao da radi u Nemačku, gde je boravio do septembra iste godine. Međutim, Sud ističe da u zahtevu podnosioca zahteva za povraćaj u pređašnje stanje roka, nema nijednog jedinog obrazloženja u vezi sa nemogućnošću dostavljanja relevantnog zahteva Sudu od trenutka prijema rešenja Apelacionog suda, odluka koja je kako je gore objašnjeno „*odluka poslednjeg efektivnog pravnog sredstva*“. U tom aspektu je 23. novembra 2023. godine, podnosilac zahteva predao reviziju Vrhovnom sudu, nedozvoljeno sredstvo prema primenjivom zakonu i

februara 2024. godine je oputovao za Nemačku. Shodno tome, na osnovu spisa predmeta, Sud ceni da podnosilac zahteva nije dokazao da (i) bez svoje krivice nije bio u stanju da podnese zahtev u određenom roku, odnosno roku od 4 (četiri) meseca određenom u članu 49. Zakona; (ii) nije obrazložio navedeni zahtev; i (ii) nije dokazao da je podneo zahtev za povraćaj u pređašnje stanje u roku od 15 (petnaest) dana od otklanjanja smetnje.

40. Za posledicu, Sud primećuje da je u okolnostima konkretnog slučaja ispunjen samo jedan od uslova određenih u članu 50. Zakona, odnosno rok od 1 (jedne) godine u kom se jedan zahtev može podneti Sudu tražeći povraćaj u pređašnje stanje i shodno tome, Sud konstatuje da nisu ispunjeni određeni uslovi za povraćaj u pređašnje stanje.
41. Kao zaključak, iz gore razrađenih razloga, Sud konstatuje da zahtev nije predat u zakonskom roku određenim članom 49. Zakona i tačkom (c) stava 1. pravila 34. Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 20., 47. i 50. Zakona i pravilima 34. (1) (c) i 48. (1) (b) Poslovnika, dana 26. novembra 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBIJE zahtev podnosioca zahteva za povraćaj u pređašnje stanje, u pogledu roka za podnošenje zahteva Ustavnom sudu;
- II. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- III. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- IV. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa stavom 4. člana 20. Zakona;
- V. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona;

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani